

U 1/2011

Statsrådets skrivelse till Riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 89/666/EEG, 2005/56/EG och 2009/101/EG vad avser sammankoppling av centrala register, handelsregister och företagsregister (1.3.2011, KOM(2011) 79 slutlig, 7145/11) (*sammankoppling av handelsregister*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 24 februari 2011 till Europaparlamentets och rådets direktiv som

gäller sammankoppling av centrala register, handelsregister och företagsregister samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 28 april 2011

Arbetsminister *Anni Sinnemäki*

Konsultativ tjänsteman Mikko Huuskonen

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET

PROMEMORIA
EU/2011/0775

KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV OM ÄNDRING AV DIREKTIVEN 89/666/EEG, 2005/56/EG OCH 2009/101/EG VAD AVSER SAMMANKOPPLING AV CENTRALA REGISTER, HANDELSREGISTER OCH FÖRETAGSREGISTER (KOM(2011) 79 SLUTLIG)

1 Förslagets bakgrund och syfte

Europeiska kommissionen lade den 24 februari 2011 fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 89/666/EEG, 2005/56/EG och 2009/101/EG vad avser sammankoppling av centrala register, handelsregister och företagsregister (1.3.2011, KOM(2011) 79 slutlig). Dessutom har rådet publicerat ett sammandrag av konsekvensbedömningen (7145/11 ADD 2).

Enligt förslaget ska det i syfte att underlätta gränsöverskridande tillgång till officiell företagsinformation inrättas ett elektroniskt nät av register och fastställas en gemensam minimiuppsättning av aktuell information som ska göras tillgänglig för tredje parter på elektronisk väg i alla medlemsstater. Det företagsregister i vilket ett bolag har antecknats ska lämna aktuell information om företags ställning till filialregister i hela Europa. Dessutom förbättras ramen för samarbete mellan företagsregister i gränsöverskridande fusionsförfaranden.

Sammankoppling av företagsregister är ett av förslagen i meddelandet om en inre marknadsakt (KOM(2010) 608 slutlig) som syftar till att skapa en mer företagsvänlig rättslig och skattemässig miljö och även bidra till Europa 2020-agendan genom att stärka förtroendet för den inre marknaden.

De ändringar som görs i direktiv 2009/101/EG syftar till att underlätta gränsöverskridande tillgång till officiell företagsinformation genom att det inrättas ett elektroniskt nät av register och fastställs en gemensam minimiuppsättning av aktuell information som ska göras tillgänglig för tredje

parter på elektronisk väg i alla medlemsstater.

De ändringar som görs i direktiv 89/666/EEG syftar till att säkerställa att det företagsregister i vilket ett bolag har antecknats lämnar aktuell information om företags ställning till filialregister i hela Europa.

De ändringar som görs i direktiv 2005/56/EG har som syfte att förbättra ramen för samarbete mellan företagsregister i gränsöverskridande fusionsförfaranden. Dessutom meddelar kommissionen att förordningarna 2157/2001 och 1435/2003 sannolikt ska ändras i samband med översynen. I förordningarna behandlas samarbetet mellan företagsregister i olika länder när det gäller flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte.

I slutsatserna från mötet i rådet för konkurrenskraft den 25 mars 2010 bekräftades att en förbättrad tillgång till aktuella uppgifter och tillförlitlig information om företag kunde skapa större förtroende för marknaden, underlätta återhämtningen och stärka de europeiska företagens konkurrenskraft. Företagsregister spelar en avgörande roll i detta avseende. Där registreras, granskas och lagras företagsinformation, såsom uppgifter om ett företags rättsliga form, dess säte, kapital, juridiska företrädare och årsredovisningar, som görs tillgänglig för allmänheten.

För gränsöverskridande tillgång till företagsinformation krävs gränsöverskridande samarbete mellan företagsregister. Ett effektivt, gränsöverskridande samarbete mellan företagsregister är inte bara nödvändigt för den inre marknads funktion, utan minskar också kostnaderna för företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet.

Förslagets rättsliga grund är artikel 50.2 g i fördraget om Europeiska unionens funktions-

sätt där det föreskrivs att Europaparlamentet, rådet och kommissionen ska fullgöra de uppgifter som tillkommer dem (enligt ovanstående bestämmelser), särskilt genom att i den utsträckning som det är nödvändigt samordna de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 54 andra stycket avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärder likvärdiga inom unionen.

Med bolag förstås enligt artikel 54.2 i fördraget bolag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar samt andra offentligt-rättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll och inverkningar på den nationella lagstiftningen

2.1 Ändringar av direktiv 89/666/EEG

Till artikel 1 i direktiv 89/666/EEG fogas en tredje punkt enligt vilken filialer ska ha en unik identifiering som gör det möjligt att entydigt identifiera dem inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Till direktivet fogas en ny artikel 5a i vilket det föreskrivs att filialregistret ska utan dröjsmål genom det elektroniska nätverk som avses i artikel 4a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/101/EG meddela företagsregistret alla ändringar i de handlingar och uppgifter som anges i artikel 2 i det här direktivet.

Enligt den föreslagna artikeln 5a.2 ska medlemsstaterna fastställa det rättsliga förfarande som ska följas vid mottagandet av de meddelanden som avses i punkt 1 i denna artikel och i artikel 4a.2 i direktiv 2009/101/EG. Dessa förfaranden ska garantera att filialer till företag som har avvecklats eller på annat sätt har avlägsnats från registret stängs utan onödigt fördröjning.

Enligt den föreslagna artikeln 5a.3 ska kommissionen på vissa villkor kunna anta delegerade akter, om dessa anger metoden för att identifiera kopplingen mellan ett företag och dess filial samt metoden och de tekniska standarderna för överföring av infor-

mation mellan företagsregistret och filialregistret.

När det gäller delegerade akter fogas ett nytt avsnitt IIIA till direktivet. Kommissionen ska tilldelas befogenhet att anta delegerade akter som avses ovan på obestämd tid. Europaparlamentet eller rådet kan när som helst återkalla befogenhetsdelegeringen. Europaparlamentet och rådet får dessutom invända mot en delegerad akt inom två månader från den dag då akten delges. Fristen kan förlängas med två månader. Om inga invändningar framställs mot akten inom den föreskrivna tiden, offentliggörs akten i Europeiska unionens officiella tidning och den träder i kraft den dag som nämns i den.

Till direktivet fogas ett nytt avsnitt IIIB om uppgiftsskydd som föreskriver att den behandling av personuppgifter som utförs inom ramen för detta direktiv ska omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG.

2.2 Ändringar av direktiv 2005/56/EG

Artikel 13 i direktivet ersätts med en ny artikel 13. I artikeln föreskrivs att lagstiftningen i varje medlemsstat som de fusionerande bolagen omfattades av ska avgöra för respektive stats territorium hur den gränsöverskridande fusionens genomförande, i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/101/EG, ska offentliggöras i de offentliga register till vilka varje bolag var skyldigt att lämna in sina handlingar.

Registreringsenheten för registrering av det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen ska utan dröjsmål, via det elektroniska nätverk som avses i artikel 4a i direktiv 2009/101/EG, meddela den registreringsenhet hos vilken vart och ett av bolagen var skyldigt att lämna in sina handlingar att den gränsöverskridande fusionen har ägt rum. Kommissionen kan på vissa villkor anta delegerade akter om de tekniska standarderna för överföring av information mellan registreringsenheterna samt om de standardformulär som ska användas för meddelande om gränsöverskridande fusioner. När det gäller delegerade akter föreslås att till direktivet fogas nya artiklar 17 a, 17 b och 17 c och, i fråga om uppgiftsskyddet, en ny artikel

17 d, vilka innehåller motsvarande bestämmelser som direktiv 89/666/EEG.

2.3 Ändringar av direktiv 2009/101/EG

I artikel 2 i direktivet föreslås en ny punkt i vilken det föreskrivs att medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att se till att alla ändringar i de handlingar och uppgifter som finns i deras företagsregister (handlingar som avses i artikel 2.1) offentliggörs inom 15 kalenderdagar. I artikel 3.1 i direktivet föreslås ett nytt stycke i vilket det föreskrivs att företag ska ha en unik identifiering som gör det möjligt att entydigt identifiera dem inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I direktivet föreslås en ny artikel 3a. Enligt artikel 3a.1 ska medlemsstaterna se till att varje sökande får tillgång till de handlingar och uppgifter som avses i artikel 2 och som har getts in till deras register, i elektronisk form genom en enda europeisk plattform som är tillgänglig från varje medlemsstat. Enligt artikel 3a.2 ska medlemsstaterna också se till att det till varje handling och uppgift som finns i deras register och som har överförts enligt punkt 1, bifogas tydlig information med en förklaring av de bestämmelser i nationell lagstiftning som innebär att tredje part kan förlita sig på dessa handlingar och uppgifter. Enligt artikel 3a.3 får de avgifter som tas ut för tillgång till handlingar och uppgifter inte överskrida de administrativa kostnaderna för tillgången.

Till direktivet fogas en ny artikel 4a i vilken det skapas ramar för det elektroniska nätverket av register. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de register som anges i artikel 3.1 är driftskompatibla och bildar ett elektroniskt nätverk (punkt 1). Företagsregistret ska utan dröjsmål genom det elektroniska nätverket meddela sitt filialregister alla ändringar i de handlingar och uppgifter som anges i artikel 2 i direktiv 89/666/EEG (punkt 2).

Enligt den föreslagna artikel 4a.3 ska kommissionen på vissa villkor anta delegerade akter om bestämmelser för styrning, förvaltning, drift och representation av det elektroniska nätverket, finansiering av det elektroniska nätverket, minimistandarder för säkerhet i det elektroniska nätverket, användning

av en unik identifiering, de språk som ska användas i det elektroniska nätverket, metoden för att överföra information mellan registren, driftskompatibiliteten hos de informations- och kommunikationstekniker som används, möjliggörande av automatiserat datautbyte och vissa andra detaljer av närmast teknisk natur.

I den nya artikel 7a som föreslås i direktivet finns en motsvarande bestämmelse om uppgiftsskydd som ingår i de övriga direktiven. Till direktivet fogas dessutom ett nytt avsnitt 4A om delegerade akter av samma slag som finns i de övriga direktiven.

I den nya artikel 4 som föreslås i direktivet finns föreskrifter om införlivande av bestämmelserna i den nationella lagstiftningen. Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 2014 anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Medlemsstaterna ska genast överlämna texterna till dessa bestämmelser till kommissionen tillsammans med en jämförelsetabell för dessa bestämmelser och bestämmelserna i detta direktiv.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Konsekvenser för lagstiftningen

Direktivet förutsätter ändringar i bestämmelserna om registerverksamhet, särskilt i bestämmelserna om patent- och registerstyrelsen samt i handelsregisterlagen. Ur lagteknisk synvinkel verkar ändringarna inte vara särskilt krävande eller stora.

Som en principiell juridisk fråga ska man sannolikt ta ställning till i vilken omfattning registermyndigheten svarar för korrektheten i de uppgifter som den lämnar. Också spridning av personuppgifter genom systemet kan vara juridiskt problematiskt.

3.2 Ekonomiska konsekvenser

Det är viktigt för företagen att få bättre tillgång till företagsinformation. I princip är en förbättring av förutsättningarna för att få information nyttig ur företagets synvinkel. Inom sektorn har det av ovan nämnd orsak redan bedrivits samarbete mellan registerverken och aktörerna i branschen. European Bu-

siness Register (EBR) är en informations-tjänst som är gemensam för handelsregistren i 25 europeiska länder. Genom registret kan man få information direkt från det nationella handelregistret i vart och ett av länderna. EBR-tjänsten gör det möjligt att få företagsinformation från utlandet till skäligen kostnader. De ekonomiska kostnaderna bli troligtvis mer skäligen om man kan beakta det existerande EBR-samarbetet i de aktuella förslagen och i det fortsatta arbetet på dem.

I kommissionen konsekvensbedömning betraktas de åtgärder som valts till direktivförslaget som de mest effektiva vad gäller verkningarna, men saken bör studeras också i ljuset av det redan existerande samarbetet.

Övergången till en enda företagsbeteckning orsakar kostnader för registermyndigheternas datasystem och för företag samt medför administrativt arbete.

När det gäller registerfunktionen inbegriper saken två huvudsakliga utmaningar: säkerställande av kravet på tidsenliga registeruppgifter samt eventuella och sannolika ändringar av datasystemen, som har att göra med det elektroniska nätverkets funktion och som kan medföra betydliga kostnader.

Det är troligt att de totala kostnaderna för detta uppgår till flera miljoner euro. Vid ett möte i rådets arbetsgrupp den 4 april har kommissionen meddelat att den inte har finansiering som kan anvisas för projektet. Täckandet av kostnaderna ur den finska statsbudgeten torde vara möjligt endast inom de befintliga ramarna.

3.3 Konsekvenser för miljön

Främjandet av den elektroniska ärendehantering torde i viss mån minska behovet av fysiska dokument.

3.4 Administrativa konsekvenser

Arrangemangen har inte några konsekvenser för ministeriernas eller ämbetsverkens arbetsfördelning.

Patent- och registerstyrelsen måste troligen förbereda sig på sådana ändringar av datasystemen som hänger ihop med sakhelheten,

åtminstone så att man exempelvis i de pågående Novus- och YTJ-projekten blir tvungen att ta hänsyn till gränssnittsdefinitionernas verkningar.

4 Nationell behandling

Utkastet till statsrådets skrivelse har behandlats i sektionen för konkurrenskraft skriftligen i april 2011.

Arbets- och näringsministeriet har hört företrädare för justitieministeriet och Patent- och registerstyrelsen.

I EU har saken behandlats första gången vid ett möte i rådets arbetsgrupp den 4 april 2011. Vid mötet ställdes preliminära frågor och fälldes preliminära kommentarer kring kommissionens förslag.

5 Statsrådets ståndpunkt

Bättre tillgång till företagsinformation och ett närmare samarbete mellan handels- och företagsregistren är en viktig del av utvecklandet av företagens verksamhetsbetingelser på den inre marknaden. Finland understöder målen i kommissionens förslag.

Statsrådet anser att de föreslagna bestämmelserna tjänar sitt syfte bäst om man redan i samband med att de antas och verkställs beaktar det existerande EBR-samarbetet och inte skapar något nytt parallellt system.

I kommissionens förslag har det inte presenterats någon uppskattning om de kostnader som det föreslagna systemet kommer att medföra för EU eller medlemsstaterna. Dessa uppgifter är nödvändiga för att man ska kunna bedöma vilken nytta som förslaget och det system som baserar sig på förslaget kommer att medföra.

Övergången till en enda företagsbeteckning liksom också skapandet av ett elektroniskt nätverk kan medföra kostnader och administrativt arbete inte bara för myndigheterna men också för företagen. För att dessa följder ska kunna minimeras, ska medlemsstaterna delta i beredningen av delegerade akter. Skyddet för personuppgifter ska beaktas när systemet skapas.